EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) Nr. 235/2014

af 11. marts 2014

om oprettelse af et finansieringsinstrument for demokrati og menneskerettigheder på verdensplan

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 209 og 212,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ([1]),

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ([2]),

efter den almindelige lovgivningsprocedure ([3]), og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Denne forordning udgør et af de instrumenter, hvormed der ydes direkte støtte til Unionens eksterne politikker, og erstatter Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1889/2006 ([4]). Den opretter et finansieringsinstrument til fremme af og støtte til demokrati og menneskerettigheder på verdensplan, der gør det muligt at yde støtte, uafhængigt af om de pågældende tredjelandes regeringer og offentlige myndigheder giver deres samtykke.

(2) I artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) fastsættes det, at Unionen bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal. Dette er medlemsstaternes fælles værdigrundlag i et samfund præget af pluralisme, ikke-forskelsbehandling, tolerance, retfærdighed, solidaritet og ligestilling mellem kvinder og mænd.

(3) I henhold til artikel 2 og artikel 3, stk. 3, i TEU samt artikel 8 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), er ligestilling mellem kvinder og mænd en grundlæggende værdi og et mål for Unionen, og Unionen skal fremme og integrere ligestilling i alle sine aktiviteter.

(4) I henhold til artikel 21 i TEU skal Unionens optræden udadtil bygge på de principper, der har ligget til grund for dens egen oprettelse, nemlig demokrati, retsstatsprincippet, menneskerettighedernes og de grundlæggende frihedsrettigheders universalitet og udelelighed, respekt for den menneskelige værdighed, principperne om lighed og solidaritet samt respekt for grundsætningerne i De Forenede Nationers pagt og folkeretten.

(5) Inden for rammerne af principperne og målene for Unionens optræden udadtil udgør fremme af menneskerettigheder, demokrati, retsstatsprincippet og god regeringsførelse og af en inklusiv og bæredygtig vækst to grundpiller i Unionens udviklingspolitik. En forpligtelse til at respektere samt fremme og beskytte menneskerettigheder og demokratiske principper er et væsentligt element i forbindelse med Unionens indgåelse af aftaler med tredjelande.

(6) Den fælles meddelelse fra Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og Europa-Kommissionen af 12. december 2011 med titlen »Menneskerettigheder og demokrati i centrum for EU's optræden udadtil — en mere effektiv tilgang« foreslog særlige foranstaltninger med henblik på at øge effektiviteten og sammenhængen af Unionens tilgang til menneskerettigheder og demokrati.

(7) Det instrument, der herved etableres, bør bidrage til at realisere målene for Unionens optræden udadtil, herunder målene for Unionens udviklingspolitik, især målene fastlagt i fælleserklæringen fra Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer forsamlet i Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen om den Europæiske Unions udviklingspolitik med titlen »Den europæiske konsensus« og Kommissionens meddelelse af 13. oktober 2011 med titlen »Forbedring af virkningen af EU's udviklingspolitik: En dagsorden for forandring« samt de af Unionens politikker, der har indvirkning på menneskerettighederne, herunder målene skitseret i EU's strategiske ramme og handlingsplan for menneskerettigheder og demokrati, der blev vedtaget af Rådet den 25. juni 2012.

(8) I overensstemmelse med EU's strategiske ramme og handlingsplan for menneskerettigheder og demokrati, med henblik på at integrere menneskerettighedsprincipperne i gennemførelsen af denne forordning, bør Unionen anvende en rettighedsbaseret tilgang, der omfatter alle menneskerettighederne, det være sig borgerlige, politiske, økonomiske, sociale eller kulturelle.

(9) Unionens bidrag til demokrati og retsstatsprincippet samt fremme og beskyttelse af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder tager udgangspunkt i verdenserklæringen om menneskerettigheder, den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder og den internationale konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder og andre menneskerettighedsinstrumenter vedtaget inden for rammerne af De Forenede Nationer (FN) samt relevante regionale menneskerettighedsinstrumenter.

([1]) EUT C 11 af 15.1.2013, s. 81.
([2]) EUT C 391 af 18.12.2012, s. 110.
([3]) Europa-Parlamentets holdning af 11.12.2013 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 11.3.2014.
([4]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1889/2006 af 20. december 2006 om oprettelse af et finansieringsinstrument til fremme af demokrati og menneskerettigheder på verdensplan (EUT L 386 af 29.12.2006, s. 1).

(10) Ligestilling mellem kønnene, kvinders rettigheder, herunder styrkelse af kvinders indflydelse og status, og ikke-forskelsbehandling er grundlæggende menneskerettigheder og er væsentlige for social retfærdighed såvel som for bekæmpelse af uligheder. Fremme heraf bør være en tværgående prioritet i denne forordning.

(11) Som fastslået i Rådets konklusioner af 18. november 2009 om demokratistøtte i EU's eksterne forbindelser hænger demokrati og menneskerettigheder uløseligt sammen og er gensidigt forstærkende. De grundlæggende frihedsrettigheder tænke-, samvittigheds- og religions- eller trosfrihed, ytringsfrihed samt forenings- og forsamlingsfrihed er nødvendige forudsætninger for politisk pluralisme, den demokratiske proces og et åbent samfund, mens demokratisk kontrol, national ansvarliggørelse og magtens deling er en forudsætning for at kunne opretholde et uafhængigt retsvæsen og retsstatsprincippet, hvilket igen er nødvendigt for at kunne beskytte menneskerettighederne effektivt.

(12) Indsatsen for at opbygge og opretholde en menneskerettighedskultur og støtte et uafhængigt civilsamfunds opståen, herunder ved at styrke et sådant samfunds rolle i de relevante lande og få demokratiet til at fungere for alle, udgør, selv om den er særlig vigtig og vanskelig i spæde demokratier, en fortsat udfordring, som i første række skal løftes af befolkningerne i de pågældende lande, men som på ingen måde reducerer det internationale samfunds forpligtelser. Den kræver en række institutioner, herunder nationale demokratiske parlamenter og lokale folkevalgte forsamlinger, der sikrer deltagelse, repræsentation, lydhørhed og ansvarlighed. Opmærksomheden bør i denne sammenhæng især rettes mod lande i en overgangsfase samt mod skrøbelige situationer eller postkonfliktsituationer. Der bør tages hensyn til de indhøstede erfaringer og erfaringerne fra overgangen til demokrati inden for rammen af Unionens udvidelses- og naboskabspolitikker.

(13) Efter udløbet af forordning (EF) nr. 1889/2006 er der for at kunne sætte effektivt, gennemsigtigt, rettidigt og fleksibelt ind på disse områder fortsat behov for særlige finansielle ressourcer og et separat finansieringsinstrument, der fortsat kan fungere uafhængigt.

(14) EU-bistand, der ydes i henhold til denne forordning, bør udformes på en sådan måde, at den supplerer forskellige andre redskaber for gennemførelse af EU-politikker vedrørende demokrati og menneskerettigheder. Disse redskaber spænder fra politisk dialog og diplomatiske tiltag til forskellige instrumenter for finansielt og teknisk samarbejde, herunder både geografiske og tematiske programmer. EU-bistanden bør desuden være et supplement til de mere kriseorienterede foranstaltninger under stabilitetsinstrumentet, oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 230/2014 [1] herunder hastende foranstaltninger, der er nødvendige i den første fase af overgangsprocessen.

(15) Inden for rammerne af nærværende forordning skal Unionen yde bistand til fremme af menneskerettigheder og demokrati på globalt, regionalt, nationalt og lokalt plan i partnerskab med civilsamfundet. Civilsamfundet skal i denne sammenhæng forstås som omfattende alle former for samfundsindsats, der gøres af enkeltpersoner eller grupper, som er uafhængige af staten, og hvis arbejde bidrager til at fremme menneskerettigheder og demokrati, herunder menneskerettighedsforkæmpere som defineret i FN's erklæring om individers, gruppers og samfundsgruppers ret og ansvar for at fremme og beskytte universelt anerkendte menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder (erklæringen om menneskerettighedsforkæmpere). I forbindelse med gennemførelsen af denne forordning bør der tages behørigt hensyn til Unionens lokale landestrategier for menneskerettigheder.

(16) Mens målene vedrørende demokrati og menneskerettigheder i stadig højere grad skal integreres i alle instrumenter til finansiering af Unionens optræden udadtil, bør den EU-bistand, der ydes i henhold til denne forordning, ydermere spille en særlig komplementær og supplerende rolle, dels på grund af sin globale karakter, dels fordi indsatsen ikke er afhængig af samtykke fra de pågældende tredjelandes regeringer og andre offentlige myndigheder. Denne rolle bør åbne mulighed for at samarbejde og indgå partnerskaber med civilsamfundet om følsomme spørgsmål vedrørende menneskerettigheder og demokrati, såsom migranters udøvelse af menneskerettigheder og rettigheder for asylansøgere og internt fordrevne, således at bistanden bliver fleksibel og har den fornødne reaktivitet til at kunne tilpasses skiftende omstændigheder eller modtagernes behov eller kriseperioder. Denne forordning bør desuden give Unionen få mulighed for at formulere og støtte særlige mål og foranstaltninger på internationalt plan, der hverken er geografisk betingede eller foranlediget af kriser, og som kræver en tværnational tilgang eller omfatter en indsats i både Unionen og en række tredjelande. Denne forordning bør endvidere skabe de nødvendige rammer for tiltag såsom støtte til uafhængige valgobservationsmissioner udført af Unionen (EU-valgobservationsmissioner), der kræver politikkohærens, sammenhængende forvaltning og fælles standarder for gennemførelse.

(17) Udviklingen og konsolideringen af demokratiet i henhold til denne forordning kan muligvis omfatte ydelse af strategisk støtte til nationale demokratiske parlamenter og forfatningsgivende forsamlinger, navnlig for at fremme deres kapacitet til at støtte og fremskynde demokratiske reformprocesser.

[1] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 230/2014 af 11. marts 2014 om oprettelse af et instrument, der bidrager til stabilitet og fred (se side 1 i denne EUT).

(18) Unionen bør lægge særlig vægt på de lande og krisesituationer, hvor menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder er mest truet, og hvor manglende respekt for disse rettigheder er mest udtalt og systematisk. I sådanne tilfælde bør de overordnede politiske mål være at fremme respekten for den relevante internationale ret, yde konkret støtte til civilsamfundet, forbedre dets muligheder for at handle og bidrage til dets arbejde, der udføres under meget vanskelige forhold. I sådanne lande eller situationer og for at kunne imødekomme presserende behov for at beskytte menneskerettighedsforkæmpere og demokratiforkæmpere bør Unionen være i stand til at reagere fleksibelt og rettidigt gennem anvendelse af hurtigere og mere fleksible administrative procedurer og ved hjælp af en række finansieringsmekanismer. Det bør især være tilfældet, hvor valget af proceduremæssige ordninger kan få direkte indvirkning på foranstaltningernes effektivitet eller udsætte modtagerne for alvorlig intimidering, gengældelse eller andre risici.

(19) I konfliktsituationer bør Unionen søge at fremme alle konfliktparters overholdelse af deres retlige forpligtelser i henhold til den humanitære folkeret i overensstemmelse med de relevante EU-retningslinjer. I lande, der befinder sig i en overgangsfase, bør EU-bistanden i henhold til denne forordning endvidere støtte et hensigtsmæssigt miljø, der gør det muligt for politiske aktører, der går ind for et demokratisk pluralistisk flerpartisystem, at komme frem. Denne forordning bør også sigte mod at fremme demokratiske strukturer, magtdeling og ansvarlige offentlige myndigheder.

(20) EU-valgobservationsmissioner yder et betydeligt og effektivt bidrag til demokratiske processer i tredjelande. Fremme af og støtte til demokrati rækker imidlertid langt ud over selve valgprocessen, og derfor bør der tages hensyn til alle stadier af valgperioden. Udgifterne til EU-valgobservationsmissioner bør derfor ikke tegne sig for en uforholdsmæssigt stor del af de samlede midler, der er til rådighed i henhold til denne forordning.

(21) Betydningen af oprettelsen af en stilling som EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder (EUSR) bør understreges. EUSR bør bidrage til, at Unionens indsats og menneskerettighedspolitik fremtræder som en helhed, er sammenhængende og effektiv, og bør medvirke til at sikre sammenhæng i anvendelsen af alle Unionens instrumenter og medlemsstaternes indsats med henblik på at nå Unionens politikmål.

(22) Unionen bør tilstræbe den mest effektive anvendelse af de ressourcer, der er til rådighed, for at optimere virkningen af sin optræden udadtil. Dette bør nås ved hjælp af sammenhæng og komplementaritet mellem Unionens instrumenter for optræden udadtil samt skabelse af synergier mellem denne forordning, andre EU-instrumenter til finansiering af optræden udadtil og andre af Unionens politikker. Dette bør endvidere føre til gensidig styrkelse af de programmer, der iværksættes i henhold til instrumenterne til finansiering af optræden udadtil.

(23) Unionen og medlemsstaterne bør tilstræbe regelmæssig udveksling af oplysninger og rådføre sig med hinanden på et tidligt stadium i programmeringsprocessen for at fremme komplementariteten i deres respektive aktiviteter. Unionen bør også rådføre sig med andre donorer og relevante aktører.

(24) Alt efter omstændighederne bør Kommissionen og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil regelmæssigt og hyppigt udveksle synspunkter og oplysninger med Europa-Parlamentet. Herudover bør Europa-Parlamentet og Rådet gives adgang til dokumenter for at sikre, at de kan udøve deres ret til indsigelse i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 ([1]) på et informeret grundlag. Foranstaltninger, der træffes i henhold til denne forordning, bør tage behørigt hensyn til Europa-Parlamentets og Rådets synspunkter.

(25) Unionen, herunder i relevant omfang via delegationerne, bør tilstræbe regelmæssig udveksling af oplysninger og rådføre sig med civilsamfundet på alle niveauer, herunder i tredjelande, så tidligt som muligt i programmeringsprocessen for at gøre det lettere for civilsamfundet at yde et bidrag og sikre, at det spiller en væsentlig rolle i disse procedurer.

(26) For at tilpasse forordningens anvendelsesområde til den rivende udvikling i tredjelande bør beføjelsen til at vedtage retsakter delegeres til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 290 i TEUF for så vidt angår de prioriteter, der er defineret i bilaget til nærværende forordning. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau. Kommissionen bør i forbindelse med forberedelsen og udarbejdelsen af delegerede retsakter sørge for samtidig, rettidig og hensigtsmæssig fremsendelse af relevante dokumenter til Europa-Parlamentet og Rådet.

(27) Gennemførelsesbeføjelserne til programmering og finansiering af de foranstaltninger, der støttes inden for rammerne af denne forordning, bør udøves i overensstemmelse med forordning (EU) nr. 182/2011. Under hensyntagen til disse gennemførelsesretsakters karakter, især deres politisk retningsgivende karakter og deres finansielle virkninger, bør de i princippet vedtages efter undersøgelsesproceduren, undtagen hvor der er tale om tekniske gennemførelsesbestemmelser uden større finansielle virkninger.

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

(28) Der er fastsat fælles regler og procedurer for gennemførelse af instrumenterne til finansiering af Unionens optræden udadtil i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 236/2014 ([1]).

(29) Nærværende forordning fastlægger en finansieringsramme for hele dens anvendelsesperiode, der skal udgøre det primære referencebeløb for Europa-Parlamentet og Rådet under den årlige budgetprocedure, jf. punkt 17 i den interinstitutionelle aftale af 2. december 2013 mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen om budgetdisciplin, om samarbejde på budgetområdet og om forsvarlig økonomisk forvaltning ([2]).

(30) De nærmere regler for, hvordan Tjenesten for EU's Optræden Udadtil skal tilrettelægges og fungere, er fastlagt i Rådets afgørelse 2010/427/EU ([3]).

(31) Målene for denne forordning, nemlig at fremme demokrati og menneskerettigheder på verdensplan, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af dens omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i TEU. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

(32) Det er hensigtsmæssigt at sikre en glidende overgang uden afbrydelser mellem forordning (EF) nr. 1889/2006 og nærværende forordning og at afstemme anvendelsesperioden for nærværende forordning med anvendelsesperioden for Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 1311/2013 ([4]) Nærværende forordning bør derfor anvendes fra den 1. januar2014 indtil den 31. december 2020 —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

Genstand og formål

Ved denne forordning oprettes et europæisk instrument for demokrati og menneskerettigheder (EIDHR) for perioden 2014-2020, i henhold til hvilket Unionen yder bistand til udvikling og konsolidering af demokrati og retsstatsprincippet samt af respekten for alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder.

Formålet med denne bistand er navnlig at:

a) støtte, udvikle og konsolidere demokratiet i tredjelande ved at fremme participatorisk og repræsentativt demokrati, styrke den samlede demokratiske proces, navnlig ved at styrke en aktiv rolle for civilsamfundet i denne proces og retsstatsprincippet samt forbedre valghandlingers troværdighed, især gennem EU-valgobservationsmissioner

b) øge respekten for og overholdelsen af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, som er stadfæstet i FN's verdenserklæring om menneskerettighederne og andre internationale og regionale menneskerettighedsinstrumenter, og styrke beskyttelse, fremme, gennemførelse og overvågning af disse rettigheder, især gennem støtte til relevante civilsamfundsorganisationer, menneskerettighedsforkæmpere og ofre for undertrykkelse og overgreb

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. EU-bistand skal fokusere på følgende:

a) fremme og styrkelse af et participatorisk og repræsentativt demokrati i overensstemmelse med retningslinjerne for den samlede demokratiske proces, herunder parlamentarisk demokrati, og af demokratiseringsprocesser, særlig gennem civilsamfundsorganisationer på lokalt, nationalt og internationalt plan, bl.a. ved at:

   i) fremme forenings- og forsamlingsfrihed, uhindret bevægelighed for personer, menings- og ytringsfrihed, herunder politisk, kunstnerisk og kulturel udtryksfrihed, uhindret adgang til information, en fri presse og uafhængige pluralistiske medier, både traditionelle og ikt-baserede medier, internetfrihed og foranstaltninger til bekæmpelse af administrative hindringer for udøvelsen af disse frihedsrettigheder, herunder bekæmpelse af censur, navnlig ved vedtagelse og gennemførelse af relevant lovgivning

   ii) styrke retsstatsprincippet, fremme den dømmende og den lovgivende magts uafhængighed, støtte og evaluere retlige og institutionelle reformer, herunder deres gennemførelse, fremme domstolsadgang og støtte nationale menneskerettighedsinstitutioner

   iii) fremme og styrke Den Internationale Straffedomstol, internationale ad hoc-straffedomstole og retsopgør efter regimeskift samt sandheds- og forsoningsmekanismer

   iv) støtte overgangen til demokrati og reformer med henblik på at sikre en effektiv og gennemsigtig demokratisk og national ansvarliggørelse og nationalt tilsyn, herunder i sikkerhedssektoren og retsvæsenet, og styrke bekæmpelsen af korruption

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 236/2014 af 11. marts 2014 om fælles regler og procedurer for gennemførelse af instrumenterne til finansiering af Unionens optræden udadtil (se side 95 i denne EUT).
([2]) EUT C 373 af 20.12.2013, s. 1.
([3]) Rådets afgørelse 2010/427/EU af 26. juli 2010 om, hvordan Tjenesten for EU's Optræden Udadtil skal tilrettelægges og fungere (EUT L 201 af 3.8.2010, s. 30).
([4]) Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 1311/2013 af 2. december 2013 om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2014-2020 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 884).

v) fremme politisk pluralisme og demokratisk politisk repræsentation og tilskynde til kvinders og mænds og især medlemmer af marginaliserede og sårbare gruppers politiske deltagelse, både som vælgere og som kandidater, i demokratiske reformprocesser på lokalt, regionalt og nationalt plan

vi) styrke demokratiet på lokalplan ved at sikre et bedre samarbejde mellem civilsamfundsorganisationer og lokale myndigheder og således konsolidere den politiske repræsentation på det niveau, som er tættest på borgerne

vii) fremme kvinders og mænds lige deltagelse i det sociale, økonomiske og politiske liv og støtte ligestilling mellem kønnene, kvinders deltagelse i beslutningsprocesser og kvinders politiske repræsentation, især i politiske overgangsprocesser, demokratisering og statsopbygning

viii) fremme handicappedes lige deltagelse i det sociale, økonomiske og politiske liv, herunder foranstaltninger, som skal lette deres udøvelse af hertil knyttede frihedsrettigheder, og støtte lige muligheder, ikkeforskelsbehandling og politisk repræsentation

ix) støtte foranstaltninger, der letter fredelig forsoning mellem segmenter i samfundene, herunder ved at støtte tillidsskabende foranstaltninger i forbindelse med menneskerettigheder og demokratisering

b) fremme og beskyttelse af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, der er stadfæstet i FN's verdenserklæring om menneskerettighederne og andre internationale og regionale instrumenter på området for borgerlige, politiske, økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, hovedsagelig gennem civilsamfundsorganisationer, bl.a. på følgende områder:

i) afskaffelse af dødsstraffen og oprettelse af moratorier med henblik på dens afskaffelse, og, hvor dødsstraffen stadig findes, fremme af dens afskaffelse og overholdelse af internationale minimumsstandarder

ii) forebyggelse af tortur, mishandling og anden grusom, umenneskelig og nedværdigende behandling eller straf samt tvungne forsvindinger og rehabilitering af ofre for tortur

iii) støtte til, beskyttelse af og bistand til menneskerettighedsforkæmpere, herunder imødekommelse af deres presserende behov for beskyttelse i overensstemmelse med artikel 1 i FN-erklæringen om menneskerettighedsforkæmpere; disse mål, herunder langsigtet bistand og adgang til husly, kunne være omfattet af en mekanisme til beskyttelse af menneskerettighedsforkæmpere

iv) bekæmpelse af racisme og fremmedhad samt diskrimination på grund af køn, race, farve, kaste, etnisk eller social oprindelse, genetiske træk, sprog, religion eller tro, politisk eller anden overbevisning, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel, handicap, alder, seksuel orientering, kønsidentitet eller ethvert andet forhold

v) retten til at tænke frit, samvittighedsfrihed og religions- eller trosfrihed, bl.a. ved hjælp af foranstaltninger til bekæmpelse af alle former for had, intolerance og diskrimination, der er begrundet i religion eller tro, og ved at fremme tolerance og respekt for religiøs og kulturel mangfoldighed i og mellem samfundene

vi) oprindelige folks rettigheder, som bl.a. stadfæstet i FN-erklæringen om oprindelige folks rettigheder, idet der fokuseres på vigtigheden af deres involvering i udviklingen af projekter, der vedrører dem, og ved at yde støtte med henblik på fremme af deres inddragelse og deltagelse i internationale mekanismer

vii) rettigheder for personer, der tilhører nationale eller etniske, religiøse og sproglige mindretal, som stadfæstet i FN-erklæringen vedrørende rettigheder for personer, der tilhører nationale eller etniske, religiøse og sproglige minoriteter

viii) rettigheder for lesbiske, bøsser, biseksuelle, transpersoner og interkønnede (LGBTI), herunder foranstaltninger til at afkriminalisere homoseksualitet, bekæmpe homofobisk og transfobisk vold og forfølgelse og fremme forsamlingsfriheden, foreningsfriheden og ytringsfriheden for lesbiske, bøsser, biseksuelle, transpersoner og interkønnede

ix) kvinders rettigheder, som fastlagt i FN-konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder og den valgfrie protokol hertil, herunder foranstaltninger til bekæmpelse af alle former for vold mod kvinder og piger, navnlig omskæring af kvinder, tvangsægteskaber og arrangerede ægteskaber, æresforbrydelser, vold i hjemmet eller seksuel vold samt handel med kvinder og piger

x) børns rettigheder, som fastlagt i FN-konventionen om barnets rettigheder og de valgfrie protokoller hertil, herunder bekæmpelse af børnearbejde, handel med børn og børneprostitution, rekruttering og brug af børnesoldater og beskyttelse af børn mod forskelsbehandling uanset deres race, farve, køn, sprog, religion eller tro, politisk eller anden overbevisning, national, etnisk eller social oprindelse, formueforhold, handicap, fødsel eller ethvert andet forhold

xi) handicappedes rettigheder som fastlagt i FN-konventionen om rettigheder for personer med handicap

xii) økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, herunder retten til en tilstrækkelig levestandard, og grundlæggende arbejdsnormer

xiii) virksomheders sociale ansvar, navnlig via gennemførelsen af FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder, og friheden til at oprette egen virksomhed, som fastlagt i artikel 16 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder

xiv) uddannelse og erhvervsuddannelse samt overvågning inden for menneskerettigheder og demokrati

xv) støtte til lokale, regionale, nationale og internationale civilsamfundsorganisationer, der arbejder på at beskytte, fremme eller forsvare menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder

xvi) fremme af forbedrede vilkår og overholdelsen af standarder i fængsler i overensstemmelse med den menneskelige værdighed og de grundlæggende rettigheder

c) styrkelse af de internationale rammer for beskyttelse af menneskerettighederne, retfærdighed, ligestilling mellem kønnene, retsstatsprincippet og demokratiet samt for fremme af den internationale humanitære folkeret, navnlig ved at:

i) yde støtte til internationale og regionale instrumenter og organer på området for menneskerettigheder, retfærdighed, retsstatsprincippet og demokrati

ii) fremme civilsamfundets samarbejde med internationale og regionale mellemstatslige organisationer og støtte civilsamfundsaktiviteter, herunder ikke-statslige organisationers kapacitetsopbygning, der tager sigte på at fremme og overvåge gennemførelsen af internationale og regionale instrumenter vedrørende menneskerettigheder, retfærdighed, retsstatsprincippet og demokrati

iii) give uddannelse i og udbrede oplysninger om humanitær folkeret og yde støtte til dens håndhævelse

d) opbyggelse af tillid til demokratiske valgprocesser og institutioner samt styrkelse af deres troværdighed og gennemsigtighed på alle stadier af valgperioden, navnlig gennem:

i) udsendelse af EU-valgobservationsmissioner og andre foranstaltninger til overvågning af valgprocesser

ii) bidrag til udvikling af nationale civilsamfundsorganisationers valgobservationskapacitet på regionalt og lokalt plan og støtte til deres initiativer til fremme af større deltagelse i og opfølgning af valgprocessen

iii) støtte til foranstaltninger, der tager sigte på en sammenhængende integrering af valghandlinger i den demokratiske proces, formidling af oplysninger og gennemførelse af henstillinger fra EU-valgobservationsmissioner, navnlig i samarbejde med civilsamfundsorganisationer og relevante offentlige myndigheder, herunder parlamenter og regeringer, i overensstemmelse med denne forordning

iv) fremme af fredelige udfald udførelse af valgprocesser, nedbringelse af valgrelateret vold og alle samfundssegmenters anerkendelse af troværdige resultater.

2. Hvor det er relevant, tages der i alle de foranstaltninger, der er omhandlet i denne forordning, hensyn til principperne om bekæmpelse af enhver form for forskelsbehandling, integration af kønsaspektet, deltagelse, øget indflydelse samt ansvarliggørelse, åbenhed og gennemsigtighed.

3. Alle foranstaltninger, der er omhandlet i denne forordning, gennemføres på tredjelandes område eller skal være direkte forbundet med situationer i tredjelande eller med globale eller regionale tiltag.

4. Alle foranstaltninger, der er omhandlet i denne forordning, skal tilgodese de særlige aspekter ved krise- eller nødsituationer og lande eller situationer, hvor der er alvorlige problemer med grundlæggende frihedsrettigheder, hvor menneskers sikkerhed er mest truet, eller hvor menneskerettighedsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere arbejder under de vanskeligste vilkår.

Artikel 3

Koordinering, sammenhæng og komplementaritet i EU bistand

1. EU-bistand i henhold til denne forordning skal være i overensstemmelse med de overordnede rammer for Unionens optræden udadtil og komplementær i forhold til den bistand, der ydes af andre instrumenter eller aftaler om ekstern bistand.

2. For at øge effektiviteten, sammenhængen og ensartetheden i Unionens optræden udadtil tilstræber Unionen og medlemsstaterne regelmæssig udveksling af oplysninger og rådfører sig med hinanden på et tidligt stadium i programmeringsprocessen for at fremme komplementariteten og sammenhængen i deres respektive aktiviteter både på beslutningsplan og på stedet. Sådanne konsultationer kan føre til fælles programmering og fælles aktiviteter mellem Unionen og medlemsstaterne. Unionen rådfører sig også med andre donorer og aktører.

3. Alt efter omstændighederne udveksler Kommissionen og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil regelmæssigt synspunkter og oplysninger med Europa-Parlamentet.

4. Unionen tilstræber regelmæssig udveksling af oplysninger og rådfører sig med civilsamfundet på alle niveauer, herunder i tredjelande. Navnlig yder Unionen overalt, hvor det er muligt, og i overensstemmelse med de relevant procedurer teknisk vejledning og støtte i forbindelse med ansøgningsproceduren.

Artikel 4

Generelle rammer for programmering og gennemførelse

1. EU-bistand, der ydes i henhold til denne forordning, gennemføres i overensstemmelse med forordning (EU) nr. 236/2014 og ved hjælp af følgende foranstaltninger:

a) strategidokumenter, jf. artikel 5, og ændringer heraf i relevant omfang

b) årlige handlingsprogrammer, individuelle foranstaltninger og støtteforanstaltninger i henhold til artikel 2 og 3 i forordning (EU) nr. 236/2014

c) særlige foranstaltninger i henhold til artikel 2 i forordning (EU) nr. 236/2014

2. Enhver programmering eller revision af programmer, der finder sted efter offentliggørelsen af den midtvejsevalueringsrapport, der er nævnt i artikel 17 i forordning (EU) nr. 236/2014 (»midtvejsevalueringsrapporten«), skal tage hensyn til den pågældende rapports resultater og konklusioner.

Artikel 5

Strategidokumenter

1. Unionens strategi for dens bistand i henhold til denne forordning fastlægges i strategidokumenter på grundlag af Unionens prioriteringer, den internationale situation og de vigtigste partneres aktiviteter. De skal være i overensstemmelse med denne forordnings overordnede formål, mål, anvendelsesområde og principper.

2. I strategidokumenterne fastlægges de prioriterede områder, der udvælges til EU-finansiering i denne forordnings gyldighedsperiode, de specifikke mål, de forventede resultater og resultatindikatorerne. De skal ligeledes angive den vejledende finansielle tildeling, både de samlede beløb og beløbet for hvert prioriteret område, eventuelt i form af et beløbsinterval.

3. Strategidokumenterne godkendes efter undersøgelsesproceduren i artikel 16, stk. 3, i forordning (EU) nr. 236/2014. Hvor det er nødvendigt på grund af væsentlige ændringer i omstændigheder eller politik, opdateres strategidokumenterne efter samme procedure.

Artikel 6

Tematiske prioriteter og delegation af beføjelser

De specifikke mål og prioriteter for Unionens bistand i henhold til denne forordning er anført i bilaget.

Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter for at ændre de tematiske prioriteter, der er fastlagt i bilaget. Efter offentliggørelsen af midtvejsevalueringsrapporten og baseret på anbefalingerne deri skal Kommissionen navnlig vedtage en delegeret retsakt om ændring af bilaget senest den 31. marts 2018.

Artikel 7

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 6, tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.

2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 6, tillægges Kommissionen i denne forordnings gyldighedsperiode.

3. Den i artikel 6 omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.

4. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.

5. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 6 træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har informeret Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 8

Udvalg

Kommissionen bistås af et udvalg for demokrati og menneskerettigheder. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.

Artikel 9

Adgang til dokumenter

For at sikre, at Europa-Parlamentet og Rådet kan udøve deres ret til indsigelse på et informeret grundlag, skal de have adgang til alle EIDHR-dokumenter, som er relevante i forbindelse hermed, i overensstemmelse med de gældende regler.

Artikel 10

Finansieringsramme

Finansieringsrammen for gennemførelsen af denne forordning i perioden 2014-2020 fastsættes til 1 332 752 000 EUR.

De årlige bevillinger godkendes af Europa-Parlamentet og Rådet inden for rammerne af den flerårige finansielle ramme.

Artikel 11

Tjenesten for EU's Optræden Udadtil

Denne forordning anvendes i overensstemmelse med afgørelse 2010/427/EU.

Artikel 12

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den anvendes fra den 1. januar 2014 til den 31. december 2020.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Strasbourg, den 11. marts 2014.

På Europa-Parlamentets vegne
M. SCHULZ
Formand

På Rådets vegne
D. KOURKOULAS
Formand

BILAG

Specifikke mål og prioriteter for EIDHR

Unionens strategiske retningslinier for at leve op til EIDHR's formål bygger på fem mål, der er beskrevet i dette bilag.

1. Mål 1 — Støtte til menneskerettighederne og menneskerettighedsforkæmpere i situationer, hvor de er mest truet.

   Foranstaltningerne under dette mål skal give effektiv støtte til de menneskerettighedsforkæmpere, der er mest udsat, og til de situationer, hvor de grundlæggende frihedsrettigheder er mest truet. EIDHR skal bl.a. bidrage til at imødekomme menneskerettighedsforkæmperes mest presserende behov; det skal også yde mellem- og langsigtet støtte, der sætter menneskerettighedsforkæmpere og civilsamfundet i stand til at udføre deres arbejde. Foranstaltningerne skal tage hensyn til den bekymrende aktuelle udvikling med mindre og mindre plads til civilsamfundet.

2. Mål 2 — Støtte til andre EU-prioriteter på menneskerettighedsområdet

   Foranstaltningerne under dette mål skal fokusere på at yde støtte til aktiviteter, hvor Unionen har en ekstra nytteværdi eller en specifik tematisk forpligtelse (f.eks. nuværende og fremtidige EU-retningslinjer på menneskerettighedsområdet vedtaget af Rådet eller beslutninger vedtaget af Europa-Parlamentet), i overensstemmelse med artikel 2. Foranstaltningerne skal være i overensstemmelse med prioriteterne i Unionens strategiske ramme og handlingsplan for menneskerettigheder og demokrati.

   Foranstaltningerne under dette mål skal bl.a. støtte den menneskelige værdighed (navnlig bekæmpelse af dødsstraf og af tortur og anden grusom, umenneskelig og nedværdigende straf eller behandling), økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, bekæmpelse af straffrihed, bekæmpelse af alle former for diskrimination, kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene. Der skal også lægges vægt på nye spørgsmål på menneskerettighedsområdet.

3. Mål 3 — Støtte til demokrati

   Foranstaltningerne under dette mål skal støtte fredelige demokratiforkæmpere i tredjelande med henblik på at styrke participatorisk og repræsentativt demokrati, åbenhed og ansvarliggørelse. Foranstaltningerne skal fokusere på konsolidering af politisk deltagelse og repræsentation samt forsvar for demokrati.

   Alle aspekter af demokratisering er omfattet, herunder retsstatsprincippet og fremme og beskyttelse af borgerlige og politiske rettigheder såsom ytringsfrihed såvel online som offline samt forenings- og forsamlingsfrihed. Dette indbefatter aktiv deltagelse i den verserende metodedebat om demokratistøtte.

   Hvor det er relevant, skal foranstaltningerne tage hensyn til henstillinger fra EU-valgobservationsmissioner.

4. Mål 4 — EU-valgobservationsmissioner

   Foranstaltningerne under dette mål skal fokusere på valgobservation, der bidrager til at skabe større gennemsigtighed i og tillid til valgprocessen som led i den bredere fremme af og støtte til de demokratiske processer som beskrevet i mål 3.

   Store EU-valgobservationsmissioner er bredt anerkendt som flagskibsprojekter for Unionens optræden udadtil og skal fortsat være den vigtigste form for indsats under dette mål.

   De er bedst egnede både til at foretage en informeret vurdering af valgprocesser og til at udarbejde henstillinger til yderligere forbedring heraf som led i EU-samarbejde og politiske dialog med tredjelande. Navnlig skal den tilgang, der omfatter alle stadier af valgprocessen, herunder opfølgningsaktiviteter, udvikles yderligere med gensidigt supplerende foranstaltninger mellem den bilaterale programmering og EIDHR's projekter.

5. Mål 5 — Støtte til målrettede nøgleaktører og -processer, herunder internationale og regionale menneskerettighedsinstrumenter og -mekanismer.

   Det generelle sigte er at styrke internationale og regionale rammer for fremme og beskyttelse af menneskerettigheder, retfærdighed, retsstatsprincippet og demokrati i overensstemmelse med Unionens politiske prioriteter.

   Foranstaltningerne under dette mål skal omfatte aktiviteter til støtte for det lokale civilsamfunds bidrag til EU's menneskerettighedsdialoger (i overensstemmelse med de relevante EU-retningslinjer) og udvikling og gennemførelse af internationale og regionale instrumenter og mekanismer inden for menneskerettigheder og international strafferetspleje, herunder Den Internationale Straffedomstol. Der skal lægges vægt på civilsamfundets fremme og overvågning af disse mekanismer.

Europa-Kommissionens erklæring om den strategiske dialog med Europa-Parlamentet [1]

Europa-Kommissionen vil på grundlag af artikel 14 i TEU føre en strategisk dialog med Europa-Parlamentet forud for programmeringen inden for rammerne af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 235/2014 af 11. marts 2014 om indførelse af et finansieringsinstrument til fremme af demokrati og menneskerettigheder på verdensplan og eventuelt efter en indledende høring af de relevante modtagere. Europa-Kommissionen vil forelægge Europa-Parlamentet de relevante foreliggende programmeringsdokumenter med angivelse af de vejledende bevillinger pr. land/region og, inden for et land/en region, prioriteter, forventede resultater og de vejledende bevillinger pr. prioritet til geografiske programmer samt valg af bistandsmetoder (*). Europa-Kommissionen vil forelægge Europa-Parlamentet de relevante foreliggende programmeringsdokumenter med angivelse af tematiske prioriteter, forventede resultater, valg af bistandsmetoder (*) og de finansielle bevillinger, der er afsat til sådanne prioriteter i de tematiske programmer. Europa-Kommissionen vil tage hensyn til Europa-Parlamentets holdning til spørgsmålet.

Europa-Kommissionen vil føre en strategisk dialog med Europa-Parlamentet i forbindelse med udarbejdelsen af midtvejsrevisionen og forud for enhver væsentlig revision af programmeringsdokumenterne i forordningens gyldighedsperiode.

Europa-Kommissionen vil på Europa-Parlamentets anmodning redegøre for, på hvilke punkter der er taget hensyn til Europa-Parlamentets bemærkninger i forbindelse med programmeringsdokumenterne og enhver anden opfølgning på den strategiske dialog.

[1] Europa-Kommissionen vil være repræsenteret af den ansvarlige kommissær.
(*) Hvis relevant.

Fælles erklæring fra Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om valgobservationsmissioner

Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen understreger Den Europæiske Unions valgobservationsmissioners (EU EOM) vigtige bidrag til Unionens politik for eksterne forbindelser til støtte for demokratiet i partnerlande. EU EOM bidrager til øget gennemsigtighed og tillid til afviklingen af valg og giver en velunderbygget vurdering af valgene samt anbefalinger til, hvordan afviklingen heraf kan forbedres fremover i forbindelse med Unionens samarbejde og politiske dialog med partnerlande. Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen er i den forbindelse enige om, at op til 25 % af budgettet til Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 235/2014 af 11. marts 2014 om indførelse af et finansieringsinstrument til fremme af demokrati og menneskerettigheder på verdensplan i perioden 2014-2020 bør afsættes til finansieringen af EU EOM afhængigt af de årlige valgprioriteter.